

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PART KOZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	5 —	Fel évre	8 —
Fel évre	2 —	Negyed évre	4 —
Negyed évre	1 —	Egy óra	1 —
Egy óra	—	Egyes szám ára 4 fillér.	—

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **II. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Magasabb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szöveg 4 fillér.

Bakonyi Samu jelölése.

Nagy és igaz a mi örömünk, a mikor arról adunk hírt, hogy a debreczeni függetlenségi és 48-as párt II-ik kerületi polgársága tegnap egyhangú, őszinte megnyilatkozásában fenomenális lelkesedéssel képviselő jelöltjéül Dr. Bakonyi Samut kiáltotta ki.

Kettős az okunk e nagy és igaz örömré, az egyik, hogy a zászlóbonítás már maga is oly impozáns volt, a függetlenségi polgárok erejét, hatalmas zömét, lelkesedését, összetartását oly fényesen igazolta, hogy a függetlenségi eszmék e régi várának visszahódítása e nappal bizonyossá vált; s a másik, hogy a majdan diadalmas zászlót tovább lobogtatni olyan ember fogja, mint Bakonyi Samu.

És hisszük, hogy ehhez a mi örömünkhöz lélekkel, meggyőződéssel csatlakozik nemcsak a jelölt kerület választó polgársága, de Debreczen városának egész közönsége, legyen bár valakinek elvi meggyőződése ellenkező, és mi aggódó körülményekkel kerülünk e helyen minden olyan cifra szavakba foglalt érdemhangoztatást, melylyel e férfunak kiváló, hatalmas, ideális egyéniségét csak a hétköznapi unott gunyájába burkolnók bele.

Dr. Bakonyi Samu mást érdemel. Az ő magasan szárnyaló lelke, mélyre ható tekintete, tettekre vágyó s tettekre képes ereje, hatalmas tudása, kiváló politikai képzettsége, a közügyekért érző szive, lángoló hazaszeretete, ajkán a szó gyújtó fegyverével tökéletes harmoniává egyesülve, egyénisége oly magasan áll közöttünk, hogy szerencsésnek tarthatná magát az ország bármelyik választókerülete őt nyerve meg zászlóvivőjéül s érdemeinek dobzóval hirdetése nem való sem hozzá, sem ahoz a választókerülethez, mely tudatában az ő nagy értékének tegnap egy szívvel, egy lélekkel fogadott hűséget, kitartást a harcra, melyet az ő győzelméért a függetlenségi nagy elvek nevében vivni fog.

De mégis jól esik nekünk, ha pár őszinte szóval e tény fölötti igaz örömünknek kifejezést adhatunk, mert lehetetlen nem éreznünk nagy jelentőségét annak, mit tesz az, ha a függetlenségi elvek közvetlen küzdterére olyan harcosokat állítunk, mint Bakonyi Samu.

Mert bosszantó, hitvány hazugság az, hogy a függ. és 48-as párt lehetetlen elvekért harcol, de fájdalmas igazság az, hogy vannak harcosaink,

kiknek karjaiban a vért e hitvány hazugság vízzé változtatta!

Nekünk nem ilyen harcosok keltenek!

Tűz legyen ereikben, szívöket mardossa a meggyalázott igazságok soha ki nem alvó tudata, arcuk égjen a nemzetre mért arczul csapások szegényétől, lelküket eméssze a galádságok végnélküli láncolata, szemöket égesse e vergődő nemzet nyomor könnyeinek tengere, ők legyenek külön-külön és együttesen e nemzet élő lelkiismerete, szavuk legyen forró, mint a tűz, gyújtó, mint az ég villáma, lelkük tiszta és szeplőtelen és e lélekben tisztán, üdén, lángolóan éljenek azok a függetlenségi elvek, melyekre fel esküvének s diadnlukért tudásukat, lelküket, minden erejüket, egész lényüket vigyék a harcra, eméssze bár meg testöket a küzdelem láza, de egész lelkekre van szüksége a mi lobogónknak, különben nem vihetjük diadalra azt!

Ilyen lélek lakik dr. Bakonyi Samuban és ezért nagy és igaz a mi örömünk, a mikor hírt adhatunk róla, hogy a debreczeni II. vál. kerület egyhangú lelkesedéssel őt jelölte képviselőjéül. (bl.)

Borongós hangulat.

Még érezzük a nyári napsugár melegét, de tudjuk már, hogy az esztendőnek alkonyfénye csupán. Nemsokára hűvös őszi szellő borzongatja meg egész valónkat. Eltelt a nyár s a hervadó liget diszei hullván, látjuk, mint zörög a levél tarlott lombjai közt. . . . Sok, sok költője van az őszenek, találó szava, hangulatos képe a legtöbbnek, hogy érzelmeinknek a legtökéletesebben megfeleljen. Már is a „kődös, borongós őszi nap” fátolya borult kedélyeinkre s ki lakója az alföldi rónának, az talán bánatát rég megmondotta a költőző madárnak, vagy pedig elmélázva nézi, lelki világának mását szemléli az elandalító őszi képben:

„Kőd borong, száll a daru
 Zúgva, fönne az égen . . .”

Igen, igen, közelg az ősz, a virulásnak hervadásba való átmenete, az évszakban éppen az, ami az emberi életnek az ő öregsége. Hirtelen, ugyszólván észrevétlenül köszönt be, mert tegnap még teljes pompájában ragyoghatott a nyár, a tűző nap javában szikkasztotta a természet szépségeit ma, azonban érezzük már azt a leir-

hatatlan valamit, ami illat, hangulat, sejtélem, emlékezés és feledés egyszerre, az ősz mélabus érzését, mely rendszeren ily időtájt szokott először jelentkezni.

A temetésnek sajátos fényűzése van, a természet halála sem történhetik meg valóságos pazar fény és magasztos pompa nélkül. A hulló falevélen egészen új színárnyalatok keletkeznek, sárga, piros színek, amelyekkel a szív mindaddig nem találkozott, másféle színe lesz a hajnalnak. az alkonyatnak a fellegek pedig oly számtalan változatban alakulnak, halmozódnak odafönn, hogy bámuláskodásunk még akkor is igazán érdekes és szórakoztató foglalkozás, ha nem polóniusi ravaszkodással, vagy hamleti képzelődéssel törekszünk talányaik megoldására. Sirató zenével is szolgál a borongós idő, mert a szél bugó zokogása most szölgal s szivettépő sirámokkal rázza meg egész bensőnket, ezeket a sirámokat nem hallotta a reményteljes kikelet és nem hallotta a nyár vidám gondatlanságának idején.

Sejtet-e, nyájas olvasóm, mikor a legszomorubb a természet haldoklása? Nekem sohasem fáj oly mérhetetlenül „a egyszerű halál”, mint mikor falucskánk diszes fürdőhelyének idénye véget ér, mi pedig ketten hárman, mint szeretteink

halálzásának helyére fölzarándokoló gyászos felek el-elbolyongtunk az álmatag fasorok közt, melyek kellemes napoknak, édes vidámságnak valának szamtanui.

Ott hajladoznak még a hatalmas platánfák, amelyek alatt harsogott a zene és sürelen hullámozott a messze vidékekről összesereglett közönség, amelyek ma már némán és egyedül várják a tél fehér szemfödőjét, amelyek alól siet, siet az odatévedt vándor, mert magát hajh! nem örömet tudja a szomorú tájkép odaillo, kiegészítő alakjának. Egy-egy terebélyes fa alatt bizonyára szerető párok üdülgettek, kéz-kézben és édes vágyakat érezve álmodoztak édes boldogságról, biztató reményt olvasva egymás szeméből! Oh, hogy végig süvölt a szél az édes emlékek tanyáján, hogy üzi, hajtja az aszu falevelet, mintha ismeretlen üdvök, irigyelt boldogság jeleit söprené maga elől! Szinte remegve állunk meg a lugasok előtt, hiszen ismerték titkaikat, hiszen ők voltak meghitt őrői szerelmünknek.

Mily kegyetlen végzet, hogy ennek a szentelt helynek virága is csak porba hull, mily szomorú, hogy a rideg szellő zillálja kegyetlen halállal az összehajló lombokat! „Itt öröm és élet laknak, mert élnek a lombok”, zenghetne volna e hely is, Székács József, a jó öreg költő; bizonyára a bánat

A II. kerületi függetlenségi párt zászlóbontása.

— Dr. Bakonyi Samu jelölése. —

A lelkes szeretetnek, az őszinte, mely becsülésnek melylyel dr. Bakonyi Samu függetlenségi polgáraink körülveszik felemelő példáját láttuk a tegnapi napon.

Százakra ment a II. kerületi függetlenségi polgárok száma, kik a kör helyiségeiben megjelentek azért, hogy egy szívvel-lélekkel adjanak kifejezést annak az óhajuknak, hogy e kerület zászlaját dr. Bakonyi Samu ragadja kezébe.

Már zsufolva volt a kör helyiségének minden kis zuga, a polgárság azonban folyton gyülekezett, úgy hogy kénytelenek voltak a közgyűlés megtartására a Korona szálloda nagytermében elhelyezkedni.

Lelkes hangulat uralta a harcra készülő impozánsan tömör sorait s e lelkes hangulat tatóponját érte el akkor, mikor a meghívó küldöttség elen megköszöni a párt osztatlan bizalmát a jelölt: Bakonyi Samu.

A megindulástól reszkető hangon szálltak ajkáról a köszönő szavak, de mikor fogadalmat tett, hogy hű lesz a lobogóhoz, melyet kezére biznak, hogy igyekeznek becsületére válni a nagy elveknek, miknek diadaláért a kerület az ő nevével száll a küzdelemben, esengővé váltak a reszkető hangok, a függetlenségi elvek törhetlen, erős bajnoka állott előttünk s szavának varázs hatalmával magával ragadva a százakra menő hallgatóságot végső szavait a frenetikus lelkesedés eljen zugása nyelte el.

Méltóbb kezébe nem juthat e kerület lobogója, fel a küzdelemre, fel a győzelemre polgárok!

és elmulás ütnek ott tanyát, ahol a lombok haldokolnak!

A lugas előtt eszeska szökőkut csobogott, mintha azzal a hamis szándékkal lett volna, hogy locsogásával elnyomja, másokra nézve hallatlanna tegye az erre kalandozó parocsák önfelédtt suttogását. Vagy talán elárulta volna később a csipogó madárnak, amely piezi csőret áztatná meg hűs tükörében, a virágnak, mely e tükörben bámulja saját szépségét, vagy azoknak a Röntgen-sugaraknál is áthatóbb női tekinteteknek, amelyek regényeket olvasnak ki még a víz játszai neszeiből és talán a fű növényéből is? Hiába, ennek is vége, mert a szökőkut sugara nem szökken a magasba, csevegését nem lenne a ki hallja, s nem volna, aki bámulja szépségét. A leszökkenő napsugár visszaretten a kietlen pusztulástól és elszomorodva száll vissza fényének örökkévaló forrásaihoz. Csönd mindentel, utána pedig gyorsan, gyorsan közeleg a teljes, a hosszú elmulás...

Oly rosszul esik a jókedv tanyájának végtelen nemaságát szemlélnünk, oly szomorú, hogy az ablakokból nem tekintgetnek alá a szöke vagy barna fürtös női fejcsékek, hogy nyájasan mosolyognának a járókelők hosszú sorára. Együtt szünnék meg itt a napsugár és a villanyfény, együtt hal meg a fürdői zenekar melódiáinak utolsó akkordjával a madárdal. Különösen faj, hogy nem nyaral itt többé a fürge fecskék, mely olyan pontosan termelt a sétatéren a zene

A jelölt gyűlés leolvasásáról a következő tudósítás számol be:

Olyan élénk, látogatott rég nem volt a függetlenségi kör Csapó-u. helyisége, mint tegnap delután, Debreczen. II. választókerületének polgárai gyűltek össze, hogy a II. kerületben jelöltet állítsanak. Öt órára volt kitűzve a gyűlés, de már négy óra után pár percczel látni lehetett, hogy a kör tágas helyiségei nem képesek befogadni azt az emberáradatot, mely fölton hullámozott. Már a lépcsőház is megtelt választókkal s látni lehetett, hogy a gyűlést a tervezett helyen a kör helyiségében nem lehet megtartani. Megváltoztatták hát az eredeti határozatot s a Korona vendéglő nagytermébe meatek s itt tartották meg a jelölt gyűlést.

Idő sereglettek össze a II. kerület választói s mikor Kovács József pártelnök a gyűlést megnyitotta, a teremben körülbelül 400 választó volt együtt.

Választók ily nagyszámban nem igen voltak jelöltgyűlésen s ez a nagy érdeklődés fényes bizonyítéka annak a meleg rokonszenvennek, szeretetnek, melylyel a választók a függetlenségi elvek erős harcosa, dr. Bakonyi Samu személye iránt viseltetnek.

Az elnök Kovács József kifejezést is adott ennek megnyitó beszédében. Örömmel adok kifejezést — ugymond — hogy a választópolgárok ilyen nagy számban gyűltek egybe. Ez nemcsak a legmelegebb s legteljesebb érdeklődés jele, hanem biztosíték azon ügy sikerében, amely ide össze hozott bennünket. A választások közelednek, kerületeinkben jelöltekről kell gondoskodni. Ezuttal a második választókerületben kell jelöltre gondoskodni, az intézőbizottság s a nagy választmány megállapodott, hogy a II. kerületben partunk érdemes kiprobált tagját dr. Bakonyi Samu jelöli.

Bakonyi nevének hallatára az egybegyűlt választó polgárok lelkes eljenzésbe törtek ki.

A kerület választóinak joga — mondja az elnök — elfogadják a Bakonyi jelöltet.

kezdetekor, bele belecsiripelt a dallamokba és egyáltalában nem respektálta a karmester ur ütem-pálcáját sem.

Egy-két elkeseredett kedélyű aggastyán maradt még a fürdőhelyen: hiszen nekik nem elég saját nyaruk mulásának meggyászolása, mert hűségesen bevárják, tanulmányozzák a szabad természet haldoklásának tüneteit és kínos megfigyeléssel szemlélik, hogy foglal tért a mulandóság szomorú hatalma! Nem sugja-e bensejükben valami hang, hogy „Warte nur, balde ruhest du auch!”

„Fütyül a szél, az idő már őszre jár, szebb vidékre költözik el a madár...“ A költöző madarat pedig utánozza a fürdők üdülő népe, elhagyja ki a fürdőjét, ki a nyaralóhelyét, mind siet, siet vissza a palotások tömkelegei közé, ahol módjában áll annyi sokat és szépet élvezni, hogy minden ossiáni motívumok dacára sem „ülhet be hozzá az unalom.“ Mondom, hogy a néptelen fürdőhelyen csupán mi egyedülvaló agglégények tartunk ki, a kiknek tulajdonképp mindegy, hogy a kék ibolyatermő kikelet aranykalászu nyár, firtós ősz, vagy hószemfedőjü tél honol-e körülöttünk, mert az ősz boruját a milemondó szívünk gyászindulója, borongó sejtelve pedig körülzsong bennünket a nagyvilág zajában esátsir talán a mamor ujjongásán is. Jövönknek zenéje és a mult zenéje visszhangzik kivénült sziveinkben.

Mintha egy hang szólalt volna meg, egyszerre lehetett hallani:

— Elfogadjuk! Elfogadjuk! Éljen dr. Bakonyi Samu! — hallatszott a teremben percekig, mikor az elnök ismét folytathatta a szavait:

Az önök egyhangú lelkesedése után tehát határozatilag kimondom, hogy a választópolgárok dr. Bakonyi Sámuel jelölik. (Lelkes eljenzés) De kettőn áll a vásár. — Kérdés, elfogadják-e Bakonyi Samu a jelölést. Ugy tudom, közelünkben van, miért is ajánlom, hívjuk őt ide küldöttségileg s megtudjuk elfogadják-e a jelöltet.

Elnök felkérte a küldöttség tagjait Kortész Mihályt, Zöld Jánost, Erdei Ferenczet és Kecskés Istvánt.

Néhány perc telt el, mikor a küldöttséggel megjelent dr. Bakonyi Samu.

Alig hogy látható lett alakja, a választópolgárok felállottak s tapszal s hosszantartó eljenzéssel fogadtak s percek teltek el mikor Kovács József elnök tudomására adhatta dr. Bakonyinak, hogy a választópolgárok nagy lelkesedéssel őt jelölték s itt a választópolgárok előtt nyilatkozzék, elfogadják-e a jelöltet.

Meghatva, mélyen megilletődve állott Bakonyi a folyton eljenző választók között s az éljen lecsillapultával felelt a hozzá intézett kérdésre.

Rövid, hatásos beszédben válaszolt. Szívbeli eredő, őszinte, igaz szavak voltak azok, melyeket elmondott s a melyek mély benyomást gyakoroltak a jelenlévőkre.

A szép beszédet egész terjedelmében itt adjuk:

Igen tisztelt elnök ur! Kedves barátom! Mélyen tisztelt választók!

Abból, amit volem a pártelnök ur az imént az önök nevében közölni kegyes volt, megértettem, hogy életemnek nevezetes fordulópontjához értem. Hogy ennek a felismerése a fogékony lélek hurjait élénkebb rezgésbe hozza, nem lehet önök előtt feltűnő. Én is most érzéseim hatása alatt állva, alig-alig tudom elnyomni megindulásomat. A köszönet, a hála szavai tolnak

Hogy megcsendül nemsokára az őszi dalocskák sokasága! Az lenne pedig a dolgok rendje, hogy őszi dalt ne énekeljen más rajtunk, a vén poétákon kívül, mert mi már jegyet váltottunk az őszszel. Ha ifju dalos őszi borongását olvasgatom, elmosolyodom és irigylem az ifjat, ki egyetlen virágszál kora hervadásáról véli már, hogy ez az ősz, ez az elmulás! Mennyi virágnak kell elhervadnia, mennyi levélnek lehullania, hogy a természet haldoklása következék be, mennyi édes szeretetnek kell keserü gyűlölséggé válnia mennyi hitnek és reménynek foszlányokká szakadoznia, hogy a szív megtörjön és tavasza, nyara, őszszé, rideg őszszé váljék! Nem a kikeletet reményli a szomorú ősz, melyben föltámadás lakik, hanem a telet, amely szemfedőt hoz és megváltást ígér! Hogy irigylek, ifju, dalos egyetlen virágod hervadásáért, hogy visszhangoznam egyetlenegy bus dalodat, ki sígatsz, amikor nincs halott és gyászt öltesz, amikor nincs temetés!?

Hanyatlak a nyár, nemsokára általános, kivétel nélkül való hervadástf hoz a komoly ősz és mire hatalmába keríti szívünket, szinte csodáljuk, hogy mélyében itt ott még most is találkozik benne illatalan virág. Nem dal, hanem csak tárczacziikk a virágok nagy költészetében. Nem a rózsa, nem a szegfű és viola, hanem a georgina és a krizanthémum! Szép lassan hervadoznak ezek is és ha könyet ejtünk az utolsó rózsa fölött, ezektől már csak fíjó mosolylyal bucsuzunk. Az

ajkamra, mikor igaz meghatottsággal látom és érzem szeretett polgártársaim felém irányuló akaratának megnyilatkozását.

De uralkodni kívánok szívemben, mert úgy tartom, hogy már csata előtt állunk s hogy szavak helyett tettekkel kötelességünk bizonyítani a függetlenség fenséges zászlajához való törhetetlen ragaszkodásunkat. (Zugó éljenzés.) Az önök kitüntető bizalma úgy találta, hogy mikor az előttünk álló küzdelemben lobogókat olyan várnak az ormára állítjuk diadalmasan visszatüzni, melyet tőlünk két évtizeddel ezelőtt elhódítottak magasztos ügyünknek az én igénytelen személynemre is szüksége van.

Nem lehet feladatomban, hogy a megtisztelő vélemény alapszavát szóvátegyem: most ez ünnepélyes pillanatban csak azt az egy kötelességet kell teljesítenem, hogy mint eddig mindig cselekedtem, most is maghajolva pártunk és az Önök akaratát előtt. Köszönetemnek s mély halálnak adjak kifejezést azért a kitüntetésért, amelynél nagyobb jutalmat hazájáért élni halni és dolgozni kész férfi polgártársaitól nem nyerhet soha. (Éljen)

Az önök bizalma mélyen tisztelt polgártársaim, azzal a fölemelő tudattal tölti el lelkemet, hogy Önök tudják rólam, miképp egész valóm egyetlen fogalomban és érzésben olvad fel és ez a minden más tekintetes felül álló elhűség. Ezt igyekeztem én az életnek minden megpróbáltatása között megőrizni és az Isteni gondviselés iránti mély hálával eltelve, mondhatom most el önök előtt, hogy viszont ez őrzött meg engem is az életküzdelmek megannyi kísértése között. Ezt akarom én a jövőben is megőrizni, míg végsőt lehellek s a mikor e remény nézve felejthetetlen órában a becsületes férfi tisztá lelkiismeretével szentül megfogadom, hogy nem fogok megtántorodni ezentul sem soha. (Perczékig tartó éljenzés.)

Kérem Önöket fogadják még egyszer forró köszönetemet, hogy a II. kerület függetlenségi és 48-as párt képviselőjelöltségét elfogadom s egyben engedjék meg, hogy a folyó hó 8-án elmondandó programbeszédem meghallgatására tisztelettel meghívjam Önöket.

Éppen az ősznek a bölcsesége, hogy az „eliramló élet” mulását jeleiből még fájlatjuk ugyan, de már átálérjük, természetesnek találván hogy újra és újra elért valami odáig, a tulajdonképeni célhoz, a hová érnie kell: az elmulásig, a semmivel lételig . . .

Mit zengett a költő?

„Itt van az ősz, itt van újra!”

Szomorú mosolyjal üdvözlöm, amint megérezem közelgését, meghallom suttogását, melylyel előkészíti a természetet az elmulásra, az életet a halálra. Ah! nem is tudom, hogy mi a szomorubb: annak sorsa, ki a tavasznak örvendett, ám ősszel sirhalom domborul föléje, mert már nincs virág, hogy kegyeletes kezek helyezték hantjára, vagy elszenderülni ősszel, az első tavasz pedig ezer meg ezer virágnak díszét borítja az új sirhalomra. Értem a dalnokot, ha ősszel vágyik sirba szállani, egy zordon téllal kevesebbet ért meg, mint akik tovább élnek, tovább vesztenek, válnak és bucsuznak! Az ősz nem gyűlölteti meg az életet, bár megkedvelteti a halált. Egyszerre tanít remélni, lemondani. Ősszel Istent és a jobblétet közelebb érzem magamhoz és néhány nap múlva érzem, érzem majd, amint szép csöndesen alá száll és szelíd altató dalt zsong a méla természetnek! . . .

Galantai.

Jöjjenek el s hallgassanak meg s ha úgy találják, hogy bizodalomuk fejbentőlem igaz munkát remélhetnek: kövessenek s meghallják Önök, meglátja az ország, hogy az én édes szülővárosom, Debreczen, az Önök segítségével hűszkén vivja vissza régi Kurucz dicsőségét! Ajánlom magam szíves jó indulatokba. (Hosszantartó taps és éljenzés.)

Bakonyi beszédének hatása leírhatatlan. Mikor lelkes szavait befejezte, félrengő éljenzés hallatszott, mely csak perczek múlva szűnt meg, mikor is Juhász Ignác ügyvéd kerületi elnök állott fel szólásra.

Mi, kik itt vagyunk, hallottuk a mi igen tisztelt s szeretett barátunk Bakonyi Samu nyilatkozatát, hogy elfogadja a jelöltséget. Nekem az a meggyőződés, s hiszem hogy nemcsak a független polgárságnak, de Debreczen város lakossainak is hő óhajta. Azt mondta nem keresi a bizalom indító okát. Ő maga fejtette ezt meg multjával, eddigi működésével, mely ígéret nekünk a jövőre nézve is.

Tudjuk, megvagyunk győződve, hogy azt a zászlót melynek kora ifjúságától lelkes híve s amelyért harcol, diadalmasan viszi ezután is előre s hogy ha megválasztásával kezébe adjuk, lelkesedéssel, dicsőségen fogja lobogtatni. Ez a mi hitünk, ebből származik a mi bizalmunk. Éljen dr. Bakonyi Samu a II. választókerület függetlenségi pártjelöltje.

Ujlag hatalmas éljenzés hangzott fel a teremben.

Kovács József elnök lelkes, buzdító szavakban hívta fel a polgárokat összetartásra s kérte őket, hassanak oda, hogy a szabadelvűség, függetlenség zászlóját győztesen hozzák ki a kerületből, s hódítsák vissza a függetlenség e régi kerületét.

Most megújultak a tüntetések Bakonyi mellett s a választók Bakonyi Samu lelkes éltesével, a győzelem biztos reményével távoztak a gyűlésről.

Mi is azt hangoztatjuk:

Éljen dr. Bakonyi Samu Debreczen II. ker. függetlenségi képviselőjelöltje.

Rákosi Viktor H.-Dorogon.

A h.-nánási választókerület közszeregetnek örvendő függ. és 48-as jelöltje, Rákosi Viktor, szept. 1-én látogatta meg dorogi választóit. A fényes fogadtatás, melyben részesült büszkesége és dicsősége marad nemcsak Rákosinak, hanem Dorognak is. Hiszen ez a népes község, mintegy kiáltó ellentétet képezve a választókerület többi községeivel, a kormánypárti üzelmeknek volt mindig melegágya, melyben még a néppárti gyom és dudva is sarjzani kezdett már. A függ. párt jelöltjei még meglátogatásától is óvakodtak, esetleges botrányoktól tartva a lelkiismeretlenül félrevezetett nép részéről. Eleven képviselőt tehát alig látott a dorogi nép s jelöltet is csak egy-egy gyarló mamelukot, a kit a megye basáskodó főispánja liferált számára s a kiért a pénz és pálinka kisebb vagy nagyobb mértékben történt osztogatása szerint lelkesültek a kormánypártiak.

Bizony szégyenfolt volt ez Dorogon. Ezt a szégyenfoltot azonban e hó 1-én lemosta Dorog magáról s méltóvá lett nánási, hadházi, sámsoni és téglási testvéreirek. Az a rajongó lelkesedés, a mely Rákosi s kapcsolatokban a függetlenségi elvek iránt megnyilatkozott, bebizonyította, hogy a dorogiak fölcsovdak végre beteges álmukból, föltámadt önértékük s belátták, hogy azok-

nak az ő apáknak utódaihoz, a kik hajdan Boeszkay és Rákóczy lobogói alatt vértüket ontották a magyar szabadságért, nem illik magukat hitvány eszközként odadobni a kufárok és lélekvasárlóknak s guny tárgyává lenni hajdu testvéreik előtt.

De hadd beszéljenek a tények! Midőn a vonat reggel 8 órakor Dorogra berobogott, lengő lobogókkal s harsogó zenével hatalmas tömeg fogadta s üdvözölte egetrázó éljenzéssel a várva várt kedves vendéget, ki Brassay Károly gymn. tanár és Tár Gábor hadházi birtokos kíséretében jött. Ott állottak a derék nánásiak is, nemzeti szín válszalaggal ékesítve, kik tizenketten eljöttek, hogy osztozzanak a dorogiak örömeiben. A hatalmas tömegeből előlépett Tóth Pál, a dorogi függ. párt igazgatója és éltető lelke s a megyei közéletnek jól ismert derék tagja, hogy a rajongó lelkesedés hangján üdvözölje Rákosi Viktort, a kit Dorog kicsinyje és nagyja már hetek óta őszinte szeretettel, epedő szívvel vár falai közé. Majd fehér ruhás leányok özlönlötték körül ékes sorban a szeretett vendéget s közülök Tóth Teréz mondott lendületes szavakban Isten hozottat, egy szép virág csokrot is átnyujtva neki, mire Orosz Péternek, a ruhában, szívben és lélekben egyaránt derék magyar g. kath. kántornak kezdeményezésére megzendült a leány ajkakon nemzeti szent imádsága, a himnusz, melyet kalap levéve velük együtt énekelt csak hamar az egész sokaság. A szeretet és lelkesedés ezen impozáns megnyilatkozása a legkellemesebben lepte meg Rákosit. Meghatottan mondott köszönetet a fényes fogadtatásért. „Nem reméltem — ugymond — hogy a szeretetnek és lelkesedésnek ilyen szép jeleivel találkozom ezen a helyen, de meglepetésemnél százszorta nagyobb az én örömöm, mert e fogadtatásban fényes bizonyosságát látom annak, hogy a dorogi nép méltó labanczot kergető őseihez, méltó hajdu testvéreirekhez. Él szívében és lelkében a függetlenség szent eszméje, tud lelkesedni érte és bizonyára tenni is, midőn tette kerül a sor.”

Egetverő éljenzés, szünni nem akaró üdvözlő fogadta a szívből jövő és szívhez szóló szavakat. Azután kezdetét vette a bevonulás. Valóságos diadalmenet: kocsik hosszú sora, oldalt lovas banderisták, fehér ruhás leányok s ezekre mező sokaság, melynek ajkán újra meg újra viharos erővel hangozott föl: Éljen Rákosi! Így ért a sokaság lengő lobogókkal, harsogó zene kíséretében Tóth Pál vendégszerető házhoz, hol Rákosi Viktor és kísérője Brassay Károly tanár elszállásolva voltak.

Alig ért véget az istentisztelet, a nép sűrű tömegekben tödült a városházának tágas nagy udvarára. Ezekre meg ezekre ment a férfiak, nők, öregek és ifjak sokasága, midőn Rákosi Viktor, Brassay Károly, Petrus Jenő, Tóth Pál, dr. Loog Béla s a doroghi függetlenségi és 48-as párt más vezérférfiai kíséretében a városházánál megjelent, hol a városi hatóság élén a főbíró fogadta és üdvözölte. Az udvaron hullámzó sokaság zajos éljenzése között vonult ki ezután Rákosi kíséretével a városházának első emeleti folyosójára, hogy programbeszédét megtartsa. Először Petrus Jenő, a doroghi függetlenségi kör ügybuzgó elnöke, szólott a sokasághoz s ajánlotta lelkes szavakban Rákosi Viktort polgártársai figyelmébe. Majd Brassay Károly gymn. tanár méltatta érdemeit, melyek a magyar névnek külföldön is dicsőséget szereztek. Azután Rákosi Viktor tartotta meg programbeszédét, melyet a föl-fölhangzó éljenzés perczéig megszakított, főképp midőn a magyar liturgia jogosultságát hirdette. „Nem

könyörögve kérni és esdekelni, hanem az önért nyílt bátorságával követelnünk kell — ugymond — ezt a már oly régóta óhajtott liturgiát. Ha van szláv liturgia, miért ne lehetne magyar? A magyarnak ne volna csak meg a joga, hogy hazájában magyarul imádhassa Istenét? Fejtegette a függetlenségi párt törekvéseit, melyeknek czélja a magyar nép boldogsága. Utólérhetetlen humorral tette nevetségessé a kormány nagyképűségét. Végül lelkes szavakban hivatkozott Boeckay népének hazafiasságára, melynek a függetlenség zászlóját elhagyni soha nem szabad, ha csak dicső ősei emlékéket szentségtelenül meggyalázni nem akarja. Előhívta a néket, hogy ők is imádkozzanak hazánk szabadságáért és függetlenségéért, míg ferjeik a választási harcokban küzdenek érte, mert az ajkaikról fakadó imádság Isten trónjánál bizonyára inkább meghallgatásra talál.

Szünni nem akaró éljenés követte a költői lendületű, eszmékben gazdag és szép beszédet, mely után Petrus Jenő köszönte meg polgártársainak szíves megjelenését és figyelmét. A városházától Rákosi a sokaság kíséretében a függetlenségi körbe ment, hol a derék körgazda, Szikszay Ferencz üdvözölte lelkesen. Rákosi s utána Brassay szólottak itt a néphez általános tetszés között. Innen Rákosi szállására vonult, hol már várta dr. Bakonyi Sámuelnek, a debreczeni függetlenségi és 48-as párt ezen kimagasló, oszlopos tagjának sürgönye: „Lelkes doroghi elvtársainknak erőt, kitartást kívánva, pártunk biztos diadalán velök együtt örvendez Bakonyi.”

Az izletes ebéd eltöltése után, mely Tóth Pálné ő nagyságának méltó dícséretére vált s melyen a lelkes pohárköszöntők sem hiányoztak, Dorogh kedves vendége ujjal egész diadalmenetben vonult ki a vasúti állomáshoz. Éljenés, zene, ének, ezrekre menő sokaság kísérték el s midőn a kocsi megállott, a lelkes polgárság vallain vitte be az állomás épületébe szeretett jelöltjét. A bucsúnak vége hossza nem akart lenni, zengtek a Rákosi nóták, harsogott az éljenés, lobogtak a zászlók, míg csak a vonat si nem robotott a láttávból.

Fényes diadalnapja volt ez a függetlenségi pártnak Dorogon, melyről még sokáig beszélni fognak a doroghiak, mert hasonló lelkesedései és ünnepélyességgel képviselőjelöltet itt még nem fogadtak.

Rákosi eltávozása után is, még a késő esti órákban is föl-fölhangzott a lelkes kiáltás: Egy Istenünk, egy életünk,

Rákosi lesz a követünk!

Leveléző.

A II-ik kerület jelöléséhez.

A megriasztott varjúk károghásához hasonló éktelen zajjal fogadta a kormánypárt lapja dr. Bakonyi Samu jelölését.

Szánalomra méltó az a hang, amelylyel Debreczen város politikai életének e fontos eseményét a Széll Kálmán jóvoltából élő helyi sajtó tárgyalja s a politikai tisztesség rovására még a helyi viszonyok ismeretében is oly tájékozatlanságot árul el, amelylyel a kétfilletes lap árusítását sem szabadna kockáztatnia, nemhogy a függetlenségi párt jelöltjének személyéről merjen ítéletet, véleményt mondani.

Hogy nézhet ki annak a tollnak „féktelen gyűlölettel” felbujtott kirohanása, ha már az önmegtadagnak, a higgadtságnak meg-

nyilatkozása is undort kelt bármely politikai hitetvalló olvasóban.

Nekünk nem lehetett feladatunk vakokat gyógyítani s nem vitatkozhatunk azzal sem, a ki dr. Bakonyi Samuról azt meri írni, hogy csekély számu párthívei előtt rokonszenves egyéniség s a ki vakmerőnek nevezi őt, mert az „eredményes működésű” Király Ferenczszel szemben merészel jelöltséget vállalni.

Arról a hirlapirói frivolitásról, mely a nagy választó közönséget oly butának nézi, hogy Király Ferencz parlamenti hallgatását eredményes működésnek akarja minősíteni, — szólni sem érdemes, arról a blasphémia ról pedig, a melylyel a függetlenségi és 48-as pártot a szabadelvűség ellenségének nevezi, a tudatlanok iránti köteles kimérettel tehetünk csak említést.

Az Apponyiak, Kornisok, Ivánkák kormánypártjának szabadelvűségében ma mára D. F. U. sem hisz csak muszájból ír róla. És ez a szabadelvűség az, a mely tekintet nélkül a Király Ferencz kifogástalan egyéniségére, de tekintettel a partra, a melyhez tartozik s a melyben soha sem tett semmit, oly férfiúnak zásziája alá csoportosítja a II-ik kerület választóit, a ki evtizedes politikai következetes küzdelmében, társadalmi szereplésében Debreczen egész közönségének osztatlan rokonszenvét s tiszteletét vívta ki s a kinek ragyogó szabadelvűsége vezette a debreczeni függetlenségi partot akkor is, a mikor a nagy miniszteriumot az egyházpolitikai viták idején az Apponyiak Kornisok, és Károlyiak ellen támogatni kellett.

A II-ik kerület jelölésének nagyszerűségét, a jelölt személyének az ellenfélre felelmetes voltát, mi sem igazolja jobban, mint a kormánypárti sajtó jeles cikke. S ha már most, a jelölés után elvesztette itélő képességét a D. F. U. mit fog írni majd a választás lezajlása után, a mikor minden bizonnyal Bakonyi Samu dr. „szabadelvűség ellensége” eredményes kísérletezésének diadalát ünnepelendi? Akkor — attól félünk — az ócsárlás disztelen mezején fog a D. F. U. babérokat aratni.

Joannes.

Debreczeni kistükör.

Bakonyi Samu.

Sok, sok esztendőkön át tuskés utakon járt az én kedves Samu barátom. Nem minden túske a lábát szurta át, de jutott a szívébe is.

Kik szurták oda?

Talán panaszt faragjak az ősi szittyá rovás fára?

Nem cselekszem. Ez a nap legyen az öröm ünnepe, midőn a tuskék is gyümölcs érlelő édes virágokká varázsolódnak át, midőn a testvéri, mint ellenséges kéztől ütöt sebek egyaránt behegednek.

A szeretet balzsamától származik ez.

Polgártársaink szeretete, bizalma,

nagyrabecsülése Bakonyi Samut a debreczeni második orsz. képviselő választó kerület függetlenségi képviselő jelöltjéül jelölte és én hiszem, hogy követi megbízatása sem fog elmaradni.

Érdemes férfiú ő arra. Kiváló hazafi és kiváló tehetségű, kiváló képességű ember, a ki indokolatlan előítéleteket leküzdve, testvéri idegenkedéssel leszámolva biztosan haladt mindig pályáján, a mely neki idáig több tuskét, mint rózsát termelt, És ő mégis soha el nem tántorodott attól a csillagtól, melyet Kossuth csillagának neveznek, melyből a testvériség, egyenlőség és magyar szabadság éltető sugarai özőnlenek szét.

Polgárok, becsüljétek meg ezt a férfiut. Midőn őt megbecsülitek: magatok becsüléséről nyilvánított bizonyosságot. Tehát tüsszéték a szeretet, a polgári bizalom borostyánát homlokára. Ezen a fehér homlokon sok vércsöppet fakasztott már a tövis koszu . . . Jutott a szívébe is. Mindazonáltal a magyarság szent ügyétől soha el nem tántorodott. Érdemes tehát arra, hogy borostyánnal kedveskedjünk neki és még nagyobb munka teret nyissunk kiváló képességeinek, kipróbált elvűségének, jellemeszilárságának. Ő bizonyára a független Magyarországért fog küzdeni élete utolsó lehelletéig és mindig a mi hü barátunk, a mi bajnokunk marad. Éljen Bakonyi!

NAPI HIREK.

Egy marék gyopár.

Carmon Sylva verse az Erzsébet királyné sírjára tett koszoru szalagján.

Virágokat hoztam a bérczi csucsól,
Most őket lábaid elé teszem,
Melyek fáradhatatlan mentek egyre
A csel felé, hol várt a nyugalom,
S forrása az örökös fénynek.
Virágokat hoztam Neked ama utról,
Melyen jártunk életünk tavaszán!
Kedves virágok, melyeknek láttára
Oly fény gyu adt szemedben, hogy a harmat
Kérdé, mi homá yosítja el őt?
Amily bátran jártál a szikla uton,
Ugy szállt a szellemed a messzeség felé,
Alta a rejtélyek sötét titkain,
Megfejtve a rejtelmeket. Mert tiszta volt,
Mint a bércz kristálya!
Homlokodat el nem sötétíté
A hatalom és az uralkodás
Fájdalmának a rejtett koronája,
Mert szellem volt a koronád
És vágyad, ó szépe minden Asszonyoknak,
Szellem volt, ahová te fáradtan
Fordultál pihenni a földi élv után,
Nema éjnek csöndjén megmozdult a toll,
S elvezetett Téged a hősök nagy korába.
Hiszen magad is nagy és dicső valál!
Azért
Teszem lábaidhoz a Kárpátoknak
Hallgatag csodás virágát, Nővér!
Pihenjenek melletted, ahol Te
Nyugodol a hosszú vándor ut után.
Susogjanak csodás mesét azokról,
Akik feléd haladnak, fel a magasba,
S szállnak, szállnak az örök valóságban át!

A debreczeni színház.

A fővárosi lapok mind megütközéssel fogadják azt az eredményt, hogy a tanács — az elnöklő polgármester döntésével — a közönség óhaja, tiltakozása ellenére Komjáthy-nak adta oda a színházat. Egy lap van csak s ez Komjáthy hivatalos szócsöve, a „Magyar-Szó“, mely közvetlenül az igazgató irodájából kapja értesüléseit, mely ujjong hogy Komjáthy kapta meg a színházat. Ma reggeli számában pl. ezt írja:

„A debreczeni színház jövője. Komjáthy János debreczeni színház igazgató ellenségei megint kudarcot vallottak. Debreczen város tanácsa ugyanis, ahová a színház bérletére vonatkozólag a színügyi bizottság határozatát megfőlelbezték, megint Komjáthy mellett foglalt állást. Minden kétséget kizárólag látható tehát, hogy Debreczenben egy kis, de annál makacsabb partot leszámítva, a közvélemény Komjáthy János mellett csoportosul. Komjáthy érdemeit többször kiemeltük már, az ő működése ellen csakis személyes ellenségeinek lehet kifogása. Különben, hogy mennyire szereti Komjáthyt a debreczeniek, meglátjuk a legközelebbi városi közgyűlés határozatából, mert a városi tanács döntését is megfőlbezte az ellenpárt.“

Hamis kis közlemény ez. Először is, ugylátszik, szándékosan kifelejtette a lapíró, hogy csak a kis elnöki döntéssel juthatott Komjáthy a színházhoz. Nem kis part az, mely Komjáthyt nem akarja itt, hanem a nagy közönség s hogy nem a nagyon is hangzólatott „személyes ellenségeknek“ van kilógásuk Komjáthy működése ellen, azt tényleg a bizottsági közgyűlés fogja megmutatni.

Óragyár Debreczenben.

A magyar ipar haladását fejlődését jelenti az az előismerés méltó terv, melyet Gasparik Antal helybeli előnyösen ösmert óras és ékszerész valósított meg. Gasparik Debreczenben „Első magyar inga óra gyár“ elnevezés alatt inga óra gyárat létesített. Az óragyárban készítenek mindennemű fogaskerékrendszerű műveket. Különben Gaspariknál érdekes és szép mechanikai gépek vannak. Ajánljuk a közönség pártfogásába Gasparik óragyárát.

Megfertőzött kutak

Debreczenben még nagyon sok utcában disztelenkedik a régi mult emlékei közül az ugynevezett nyitott kut. Valamikor régen e város lakóit ivóvízzel látta el, de most arra való, hogy a környék lakói szememet, dínye haját, és döglött állatokat hanyjanak bele. A nyitott kutak közül a Csillag utcai valóságos paczillus telep. Tele van minden elképzelhető piszokkal, szeméttel, kigözlögés megfertőzteti az utca levegőjét. A Csillag utcai kutat a napokban megvizsgálta Sárváry Gyula főorvos s kimondta rá a véleményét, hogy ha a város nem akarja lakóinak egészségét veszélyeztetni, akkor be kell tömetni. De be kell tömetni a város összes nyitott kutjait, mert szükség egyikre sincs. A főorvos ebben a tárgyban tegnap terjesztette be jelentését a városi tanácshoz, a mely a mérnöki hivatal útján fog intézkedni a kutak betöméséről.

Hálalozás.

Az izr. szent egyet jelent, hogy volt tagtársuk KRAUSZ ÁBRAHÁM folyó évi

szeptember hó 3-án d. u. 5 órakor el unyt. Földi maradványai szeptember hó 5-én d. e. 10 ótakor fognak József kir. h. utca 59. sz. lakásából örök nyugalomra kísértetni.

Iskolamegnyitás.

A debreczeni izr. hitközség iskolájában ma nyitották meg az új tanévet. Hálaadó isteniszteletet tartottak ez alkalomból. To loczkó kántor énekkarával egyházi énekeke adott elő, majd Simonovits Dezső igazgató tartott szép beszédet. A tanítást már holnap megkezdik.

Carmellini a Dreherben.

Carmellini a híres bűvész ma és holnap este a Dreher-féle sörcsarnokban mutatja be kiváló ügyességét. Carmellinit ösméri a közönség, legutóbb előkelő és nagy közönség jelenlétében a „Bika“ udvarkertjében s ügyes, utólrhetetlen, majdnem csodás bűvészeti mutatványával csodálatba ejtette a jelenlevőket s a legnagyobb előismerést vívta ki. Hisszük, hogy ma és holnap este is nagyközönség nézi végig Carmellini csodás bűvészeti mutatványait, melyekkel, most a holt szezonban nemcsak szórakozást, de pompás élvezetet is nyújt.

Hivatalvesztésre ítelt pénzügyigazgató.

A nagybecskereki pénzügyigazgatóság körében súlyos természetű hivatali visszaéléseket követtek el Braun pénzügyigazgató és Tellmann titkár. A megindított vizsgálat alapján a megyei közigazgatási bizottság, daczára a kir. ügyész felmentő javaslatának lefokozásra és áthelyezésre ítélte a bevadolt tisztviselőket, akik azonban ügyüket megfőlbezték a pénzügyminiszterhez. A miniszter, mint értesülünk, most döntött e felelkezés fölött. A miniszter beigazoltnak találván a vádakot, a súlyos visszaélésekkel vádolt tisztviselőket, Braun pénzügyigazgatót és Tellmann titkárt hivatalvesztésre ítélte.

Sima Ferencz telepesei.

Mesevilágba illő, kaprázatos igéretekek elvakítva, telepedett le több száz aiföldi család a mult télen a biharmegyei Siterre. Szentés és vidékéről, a buzatermő magyar Kanaan földjéről jöttek a telepések a vadvízes, hegyes-völgyes patriába, a hová Sima Ferencz egykori képviselője csalogatta őket. Az új haza, Sima leírásában szebb és jobb volt még az Alomorszagnál is s az elvakított jó magyar nép még a lelke üdvösségét is lekötötte Sima Ferencz közvetítésével a földbirtokosnak. Roheim Náthánnak s a telepítés vége keserű csalódás lett. Sima Ferencz jelenleg Amerika szabad levegőjét szívja s a cserben hagyott szegény telepések kiegyeztek a földbirtokossal. Mint nagyváradról írják, Roheim Náthán földbirtokos a telepésekkel oly értelmű megállapodásra jutott hogy a telepéseket a vételi kötelezettsé alól teljesen fölmentí, tőlük a megvett ingatlanokat visszaveszi s a vevők által lefizetett vételárt visszatéríti.

A máramarosi kiállítás berekesztése.

A máramarosszigeti gazdasági és ipar-kiállítás már nyolcz napon keresztül élénk látogatottságnak örvendett, e hó elsején rekesztették be. Ez alkalommal a nagyszámú közönség lelkes ovációkban részesítette a fáradhatatlan védnököt, báró Roszner Ervinnét, s a kiállítás diszelnköet: éaró Roszner Ervin főispánt.

A bezárás aktusa a főépület kapuja előtt folyt le. Az egyesületi dalkörök a Hymnuszt adták elő, majd báró Roszner

Ervin főispán mondoi lelkes beszédet, melybea kiemelte a nagyközönség és a sajtó meleg érdeklődéssel és bensőségteljes hangon mondott köszönetet a kiállítóknak, a rendező bizottságnak. Lator Sándor országgyűlési képviselő, a gazdasági egyesület al-elnöke mondott ezután nagy hatást keltő beszédet. Nyerge László országgyűlési képviselő, gazdasági egyesületi elnök helyett, a kit hivatalos teendői a fővárosba szólítottak. Végül báró Roszner Ervinné, mint a kiállítás védnökője fejezte ki köszönetét mindazoknak, akik a kiállítás ügyét támogatták.

Nyilatkozat.

Meggyőződtem a szolyvai és Luhi Erzsébet-víz jótékony hatásáról, mit veszélyes tüdőbajom után utó kuraként használok.

Vedress Gyula,

az „Országos Színész-Egyesület“ titkárja, Budapest.

A szolyvai ásványvíz kitünő üdítő ital a savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

TÁVIRATOK.**A képviselőház ülése.**

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —
Budapest, szeptember 5.

— A kvóta és a király. —

A képviselőház mai ülésén, melyen Talián alelnök elnökölt, napirendre volt tűzve a kvóta döntéséről szóló királyi kézirat tárgyalása.

Első felszólaló Rátka y volt, ki pártja nevében tiltakozik a királyi döntés ellen, mert az jogtalan és önhatalmu volt s ezért óvást emel. Buzáth Ferencz a kvóta felemelése ellen szól.

Szell Kálmán kijelenti, hogy a felségnek döntése a kvóta ügyben törvényes megegyezés alapján történt és meg is felel a törvény intézkedésének.

Polónyi Géza azt mondja, hogy a miniszterelnök beszéde nem egyéb, mint az alkotmányos jogaink bitorlása. A király döntése törvényes és e gés és közeledés alkotmányunk kiforgatásához. A királyi döntés ellen tiltakozik a nemzet nevében.

Szell Kálmán szerint Polónyi sötéten festi a helyzetet s kéri a döntést tudomásul venni.

Szell és Polónyi viszonyválasza után a ház többsége tudomásulveszi a királyi döntést.

A kérvények elintézése után Ernst a privigyei választás, Mülek Lajos a Bécsben őrzött magyar műkincsek visszaszerzése tárgyában intézett interpellációt a miniszterelnökhöz.

Kérdezi a miniszterelnököt, igaz-e hogy Bpest polgárainak ama kérelmét, hogy a Bécsben levő magyar műre-mek Budapestre hozassanak, nem akarja a királynál pártolólag előterjeszteni. Ha a hir igaz, mivel indokolja a miniszterelnök hazafiatlanságát s jogos kérelmünk visszautasítását.

Szomorú utazás.

Aki nászutra indul, vagy kőjutásra határozza el magát, az ne utazzék most a különben oly paradicsomi szép Székelyföldön, különösen azon részén nem, melynek Gyergyó a neve. Csak az utazzék arrafelé, kit nagy csapás, gyász, vagy szerencsétlenség ért, az ott enyhülést, vigaszt, balzsamot fog találni fájdalomnak; mert ha összehasonlítja a saját nagy baját az abban lakó derék, becsületes székelyekével, a magáé minden bizonynyal el fog törpülni amazokéval szemben.

En aratás idején utaztam be azon vidéket. Ittam a Maros forrásából; az nekem keserűnek ízlét, talán az általa okozott sok keserűség miatt. Ittam az attól egy kilométernyire eső Olt forrásából, az meg sós volt; talán a miatta omlott sok könnyől. Milyen szomorú aratás! Elnémult ott a szokásos aratódal, a két nem közti tréfalódás, még a szemtelen verebek és pacsirták csicserege sem hallatszott. A vereb is csak ott szemtelen, hol szem van, a gyergyói szántóföldeken pedig nem volt buzaszem. Az ár néhányszor áthömpölygött rajtuk, a vetést lefektette és elrohasztotta; olyan fekete volt, mintha valami boszorkány füstölte volna meg, hogy meg ne igézzek; csak itt-ott látszott egy egy felig tele kalasz. Az egész földet felverte a gyom. Ezt a vetést aratták szomorúan, leeresztett fejjel. Minálunk az aldott Alföldön az ilyen termést a gazda minden bizonynyal alászántotta volna, de a szegény székely egyéb foglalkozás hiányában ezzel ölte unalmas idejét.

Szénájában sines nagy áldás. Tudják-e mily nehezen jut ott az ember egy kis szénához. Natunk ha lekaszálják a fűvet jó időben, az a rendben megszárad, aztán buköba, végre boglyába rakják. Nem oly könnyen történik az a hegyek közt; alig, hogy kaszáltak, szét kell hányni, hogy nemileg szikkadjon, meg eznap, úgy négy óra fele már bukózni kell, mert különben a harmat, mely nálunk kis esőszámba menne, annyira megnedvesíti a talajt, hogy attól a lekaszált fű megromlanék; másnap megint szetteregetik és délután, ha az eső meg nem verte, már boglyába rakják. Mert ott nem készül az eső oly sokáig, mint nálunk, hol a gazda körülbelül napokkal, vagy legalább órákkal előre tudja az eső érkezését és e szerint gazdálkodik; ott egyet gondol és „es az eső”, mint székelyesen mondják. És az ilyen keservesen csinált szénát is gyakran, mint az ide is boglyástól elsepri az ár, úgy hogy meg helye sem marad meg; mint elsepert sok helységben egész helységreszket épületestől, barnostul, sőt több emberélet is esett áldozatul.

Nem jártak különben a töröküzával sem. Ez mondhatni egyedüli táplálékuk. Az ebből készült puliszka a lapításra kerülve, czérkával adagokra osztva képezi, jó termés idején, reggel a reggelit, délnben az ebédet, este a vacsorát. De ha ez sines! Az idei árvek a tengeri vetést gyökerestől sodorta el. Mit fog a szegény gyergyói czérnaval elosztani? Napszámba nem mehet, nincs kihez. Csoda tehát, hogy jobb kereset reményében kivandorol Romániába, Amerikába? Nem ragaszkodik talán senki a rög-höz annyira, mint a székely, de mit csináljon, ha az a rög oly mostoha hozzá?

A kormány legesekélyebb gondot sem fordít rá. A Gyergyóban 20 népes község van, több mint ötevenezer lakossal és az egészben néhány állami iskolán kívül semmi állami intézmény sines, mely megölhetőséket csak némileg is elősegítené. Tudomány-

nyal nem lehet jóllakni; előbbvaló a kenyér, csak azután jöhet a tudomány. E helyett dédelgeti legnagyobb ellenségeinket a tunya oláhokat és tótokat; pedig ha a Székelyföld kipusztul, mint már is pusztulásnak indul, hinnen veszi legderekkab katonáit, adófizető polgárait? Az említett nemzetiségek nem fogják a székelyeket pótolni.

Vasút, ipar kell a Gyergyónak, hisz annyi rejtett kincsei vannak: megmérhetetlen erdői, sok mértföldre nyuló különböző színű márvány-hegylánczai, hegyei telvék nemes érczekkel, kőszénnel, völgyeiből a világon a legjobb, leggyógyhatásosabb vizek fakadnak. De mit csináljanak ha önjerejük-ből nem bírják ezen kincseket kiaknázni? Ipar kell nekik. A szántóföld nem bírja őket eltartani. Minden székely született mester, a szűkség tette azzá. „Noth ist der beste Meister.” (Szűkség a legjobb mester.)

Addig is, míg a kormány a Gyergyó felé is fog tekinteni, a társadalom is segíthet némileg a szegény gyergyóikon. Ugyanis vagy háromszáz góbé, kiknek legalább 3000 gyermekük van, (még ennél is nagyobb a szaporodás) borszéki borviz fuvarozással foglalkozik. Nem kell e vizet dícsérnem, általánosan a legegészségesebb, a legüditőbb borviznek ismerjük. A jó Isten megáldotta kertjeinket bőve szőlővel, lesz karcsos elég. Tekintsünk el ez évben a külföldi és a hazai oláh, meg tót lakta vidékről származó esekélyebb belértékü borvizektől, azon lakosokról a kormány ugyanis bőségesen gondoskodik. fűszerezzük borainkat ez évben kizárólag borszéki vízzel, ha egy-két fillérral drágább is, azon tudatban, hogy minden korty vízzel egy falat puliszkát adunk a szegény székely poronty szájába és ezzel nagy áldozatot hozunk a hazai szent oltárára is.

Smilovits Mihály.

A Munkás Dalegyiet utazása.

Irta: Kerékgyártó József.

Folyt. és vége.

Mire a berohanók előtt feltűnik Gábor bátyánk mosolygó alakja. Az igazat megvallva, ő még ott maradt a jégbariagnál egy kis kosztolásra, no meg azért is, hogy hátha kaphatna jó pénzért egy darab kocsi. Mi persze az egész uton vigyáztunk a kocsijára, de bizony csak kettőt láttunk az egész uton, ő pedig egyikben sem volt.

Az egyik — szegény — behuzódott a „kőkapu” széles ívezete alá, melyet az országunton keresztbenfekvő hatalmas sziklába vágtak, a másik pedig egy órával ezelőtt vágatott el mellettünk és sokáig törtük rajta az eszünket, hogy honnan is ismerjük mi ezt a kocsi, meg a benne ülőket s csak később jöttünk rá, hogy ez várta a zápor végét a kőkapu alatt.

Ő aztán elbeszélte, hogy Sztraczenán erről találkozott egy erdőkerülővel, a ki aztán megmutatta neki a rövidebb utat s így ő, a ki jó félórával később indult el, jó félórával még hamarabb be is érkezett. (Mi is találkoztunk ugyan egy vadászforma férfival, a ki egy erdővédővel és egy inással kísértette magát tisztességes távolból, de hát mi méltóságunkon alulinak tartottuk megszólításunkkal tüntetni ki olyan pipogya frátert, a ki ilyen uton is két kísérő ellenőrzése mellett már elindulni. Más kétlábu tollatlan teremtménynyel nem találkoztunk.) Még mindig tartó kételkedésünket ruháira való hivatkozással osztatta el. Ekkor aztán kitért belőlünk a lelkes eljenzés, mintegy szemünk előtt állott a hatalmas gyalogolás, melyet a rögvidébb uton tett.

Később óriási ét- és itvágyunkat kellőképen kielégítvén, nyugovóra térünk, erősen meghagyva a zsidónak, hogy pontban 3 órakor keltsen föl.

Erős fogadkozásának meg is lett az az eredménye, hogyha Simkovics bácsi az ő gondos kertész-szemeivel fél négykor föl ébred, ott maradunk a poros álláson. De így aztán gyors öltözködéssel, jó darabon egy kis friss szaladással ki is értünk a vonathoz, mikor az már éppen meg akart indulni. Hála legyen azonban a kedves viczinális még kedvesebb főnökének, jegyet is váltottunk, föl is helyezkedtünk, mire 8 egész perc késéssel tova is zónáztunk.

A pelsőcezi indóházánál nem találtuk meg a többek által ajánlott Hering vendéglőt (persze, mert Heregnek hívják), miért is Steinberg szállodájáig sétáltunk, a városházzal szemben, közel a gyönyörű iskolaépületekhez. Igen praktikus földhasználását láttuk itt a távirda-oszlopoknak, melyekre villanylámpák is vannak erősítve.

Legyünk elismeréssel a Steinberg uram konyhája és pinczéje iránt. Ha kissé drágán mérte is portékáit, de legalább mindenből jót adott, úgy hogy az enni- és innivalókkal itt voltunk leginkább megelégedve egész utunk alatt. Bőséges villásreggeli után, melyet a vendéglős talpraesett tréfái is vidámitottak, két terjedelmes brieskán nekiindultunk az aggteleki barlang országtájának. A vendéglőben ugyan erősen ajánlotta egy innen viszatérő társaság, hogy az új bejáraton kezdjük meg a földalatti utat, mert az áttörésen 331 lépcső vezet föl s nagyon farasztó lesz a végig tenni ilyen utat, de mi, kik a dobsinai 207 fokot föl sem vettük, az öreg Klancza János vezetése mellett a régi bejáraton sétáltunk le, persze felfegyverkezve gamós botokkal, gyertyákkal, magnézium sodronnyokkal, no meg elemzőszával is, mely bizony a jegyző ur nyakába szorult.

És jól tettük, hogy nem hallgattunk a tanácsadókra, legalább nem szomorított el annak a vandalizmusnak látása, melyet a 20—30 év előtt itt jártak faklyáinak füstje okozott a cseppkő-alakzatokon, sőt bámulattunk folyton fokozódott, a mint utunk átvézetett az új barlang ezerféle alaku és színű csoportozatai közé.

A „Porongá”-nak nevezett lapos tetejű hegy mézsköveit a rahüllő eső és hóviz beszivárgás által feloldja. A barlang tetejéről alácsapó vízből kiválik ez a mésztartalom, a víz lassankint elpárolog s a tetőről mint valami jégesap nyulik le a kőképződmény, vagy ha leceseget a földre, akkor onnan nő fölfelé egy vékony, később mindinkább vastagodó csap aztán évszázadok eltelté alatt némelyik egészen összeért s hatalmas kőoszlopott képezett. Némelyiknek üresen maradt a belseje s egyszerű botütésre harangzugáshoz hasonló hangot ad, mely terjed tovább, betöltve az üregek boltzatait.

Az aggteleki cseppkőbarlang (közönséges néven: Baradla) megérdemelné, hogy európai hírűvé tétessék. Mellekágaival együtt csaknem 8700 méternyi hosszúságban tátong a föld alatt. Nehol 45—50 m. magas boltzútával óriási termet képez, melynek különböző alakulatai s nagy méretei percekig lekötik a szemlélő figyelmét, másutt olyan keskeny hasadékká szűkül, hogy két ember már nem férne el egymás mellett s két folyóján keresztül rakott pallóin, vagy egy-egy meredekebb, csuszás földlécpezőzeten csak azért nem fél és nem szédül az ember, mert nem ér rá ilyesmire gondolni sem.

Két méter vastagságu oszlopaitól kezdve a legfinomabb jégesapokig, kővé fagyott vizesektől a legváltozatosabb alakú

csipke-függönyökig található itt közből mindenféle alakú tárgy. Emberi alakú szobrok, trónok, páholyok, indusátrak, temetők, háremek, Dárius kincséhez hasonló, ragyogó kincs-garmadák és a Mindenható tudná elsorolni, hogy mi minden nincs itti, egészen a Blaháné czipőjéig, a boltozatban benyomott hatalmas jobb lábnyomig, czethalig s a legujabb látványosságig, a „Csillagvizsgáló torony”-ig. Ez egy 27 méter magas, talpánál 10 méter területű hatalmas kezűdmény, melynek tetejéhez hatalmas álló csodálatos alkotmány minden ízében más szint mutat, kezdve a sötétbarnától a hófehérig, a biborpirostól a husvörös, a biborpirostól a husvörös, a leghalványabb rózsaszínig. Egyik része csodálatosan hasonlít a vajhoz, másik a tuskódarabhoz, migitt-ott gaémánszemekként csillog felülete. E mellett pihenő helyüktől még 6-7 méter magasra büszkén emeli fejét csaknem a tetőig.

Minden bámulatos nagyszerűsége mellett is olyan togyatkozást észleltünk a barlangban, a mi a látóvalók teljes áttekinthetetlenül nagy akadályt képez. Ez pedig a villanyvilágítás hiánya. Sem az illuziót, sem a meglepetést nem routaná, de szót erősbitené, ha ez a rendkívüli szépségű, alakulataiban annyira bámulatos tündérvilág nappali fényárban uszva tárná föl előttünk kincsét. Igaz, hogy csak maga a fő-ág 5800 m. hossza sok költségbe kerülne ilyen kivilágítással, de hát segítségül kellene hívni a kormányt is, fölemelni a belépti díjakat, olcsóvá és könnyűvé tenni a közlekedést s pár év múlva az aggteleki barlangot külföldi látogatók is tömegestül keresnek föl, migigy félj elrejtett kincs marad édes hazánk ez egyik, kiváló nevezettségű természeti csodája.

Sokféle alkotás létesített ugyan a barlang hozzáférhetőbbé tételére, az utak jó karban tartására, mióta a Magyarországi Kárpátgyűlés bérlé, különösen pedig mióta Siegmeth Károly ábrecezeni m. á. v. főfelügyelő közvetlen hatásköre alá rendeltetett, mint ügyvivő alelnöknek, de hat egyes ember, sőt az anyagiakban ilyen szegény egyesület nem sokat tehet.

Mielőtt továbbmennénk, számoljunk be még a barlangban elköltött ebédéről is, mely mellől nem hiányzott az üdítő friss forrás-víz, meg az öreg vezető, János bácsi különleges barlangi órájáról. Tapasztalatlan utazók eleinte nem igen értik el, hogy mire céloz az öreg ur felőrai időközökben tett kérdése: — Ugyan édes uraim, nem lennének szivesek megmondani, hány óra?

S míg a kérdettek előveszik a zseborát s közelebb tartják hozzá gyertyájukat, az alatt zsebéből elővándorol a butykos csaknem észrevétlenül huz egy kortyot a szíverősítőből, a mire most, különösen a dalárdista járás idején szüksége is van, mert pl. a velünk tett utja harmadik volt egyfolytában. Ez pedig nem tréfa dolog ám.

Öt óra hosszánál tovább tartó földalatti utazás után végre kikerülünk a napvilágra az új bejárat 331 lépcsőjén s az ide elibünk jött kocsiakra feltelepedünk, hogy negyedórai ut után Aggtelek nagy korcsmájában kereszünk másnemű üdítő italt. De innen 3 üveg bor úgy megszalasztotta a 10 erős férfit, hogy meg sem állottunk a régi bejáratig. Letéve az öreg vezetőt s pár üdvözlő szót váltva Baksa y Dániel aggteleki ev. ref. lelkeseszel, föl órával hamarabb bekocogtunk Felsőczre, mint a mennyi idő alatt eddig jöttünk. Felsőczről pedig egyenesen hazasieltünk; hogy az egy-két nappal később érkező levelezőlapokat, már jól kialakva és kipihenve, Debreczenben várjuk be.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Ercmann-Chatriantól.)

Fordította: **Ifjabb Móríc Pál.** 36.

Florentin kapitány ur ismételte a parancsszót:

— Felzárkózni!

— Minden oly hirtelenséggel történt, hogy azt sem tudtam, voltaképpen mi is történt?

De megint megvillant a levegő és az előbbihez hasonló zajgás támadt a sorok között mint valami erős léghuzam morajlása. Ez uttal a jobb oldali sorok szakadtak ketté. — Az ezredes ur pedig az orosz katonák minden ágyulövése után higgadtan vezényelte:

— Felzárkózni! Innét következtetem, hogy mindannyiszor bontás, szakadás támadt a sorokban. Ez egészen megzavart, hanem azért csak marsoltunk tovább.

Borzadtam a gondolatra és kiakartam a fejemből vetni, amidőn Chemineau tábornok, aki a mi négyszögünkben marsolt, hatalmasan felordított:

— Állj!

Ekkor körültekinték, hát lám a muszkák egész tömegben nyomultak ellenünk.

— Első sor térdre... Szuronyt szegez! rikoltotta a tábornok. Kész!

Amidőn Czebede letérdelt, én így következetesen mintegy az első sorba állottam. Én még mintha ma is magam előtt látom azt a nagy tömeg lovat, amidőn muszkák a nyeregben előre bajolva, harczonalban és kiönt karddal vágattak reánk. A tábornok a hátunk mögött, mintha csak a gyakorló téren vezényelt volna!

— Vigyázat a tűz vezényszóra! Cél! ... Tűz!

Mind a négy négyszög egyszerre lőtt. Olyant dördült, mintha csak az ég szakadt volna le a földre. Ahogy oszlott egy kicsit a füst, láttuk, az oroszok vadul vágattak rohantak vissza. Hanem megdördültek a mi ágyunk is és a mi golyók gyorsabban repült a muszka lovaknál.

— Tölteni! Vezényelte a harsány szavú tábornok.

Ugy hiszem, még soha jobb kedvem nem volt. Szinte ujjongtam magamban:

— Na nézd! Nézd, hogy futnak!

És minden oldalról csak ez morajlott:

— Éljen a császár!

Nagy kedvemben magam is épuzó ordítottam, mint a többi pajtások. Egy jó perc beletelt, míg elcsendesedtünk. Akkor újból kezdődött a marsolás. A négyszögek megindultak. Már úgy véltük, hogy most már vége minde bajnak. Ámde a mély uttól mintegy kétszáz lépésre újból nagy riadalom támadt. És a tábornok másodszor is nagyot kiáltott: Állj! ... Térdre! Szuronyt szegez! A muszkák most megint reánk törtek! Mint a viharzó szél, úgy száguldtak ki a szakadékból. Még a föld is rengett a vad roham alatt. A parancsszó már többé nem hallatszott. De a francia katonák örökölt égerséges értelmisége most is eltalálta, hogy mi a teendő? Belelövöldözni ebbe a vad tömegbe.

És megkezdődött a csoportössztűz, a mely egyre ropogott, dörgött. Aki ilyesmit nem hallott, az el sem képzelheti az ilyen csapatos össztűzek hatását. Néhány muszka csakugyan bevágott egész elébünk. Még láttuk, hogy egyik másik miként ágaskodik, mint emelkedik ki a füstből. De ez csak pillanatig tartó tűnemény volt, mert aztán újból elborított mindent a puskaporfüst.

Néhány perczig egyebet se csináltunk, mint töltöttünk, lőttünk, mignem a Chemineau tábornok szörnyű hatalmas hangja újból a fülünkbe harsant és vezényelte:

— Tűzet szüntess!

De még egy ideig ropogott a fegyver, mert mindenik igyekezett kilőni a töltött fegyverét. És midőn a puskapor füst eloszlott, láttuk, hogy a nagy tömeg ellenséges lovasság már a völgy tulsó oldalán, a dombon üget.

Azonnal feloszlottak a négyszögek és oszlop vonalakban marsoltunk előre, a dobosok a rohamot dobolták és az ágyu egyre dörgött.

— Előre! ... előre! ... éljen a császár!

A muszkák és a lovak halomra löve hevertek a földön. Még vonaglottak is a lábunk alatt, miközben leereszkedünk a szakadékból. Majd ismét gyorslépésben felrohantunk a weissenfelszi dombos oldalra. — Már akkor a kozák, a lovas vadász örült vágattással takarodott előlünk. Egész kétrét görnyedtek a tajtékzó lovaikon. Megnyertük a csalát.

De mikor a város alatti kerteket elértük, a muszkatüzérség újból ránk ágyuzott. Valamiféle gyümölcsös mögött allították fel az ágyukat. Az egyik ágyugolyó szerteszét-törte a Merlin utász ásóját és elsodorta a fejét is. Thomé kaplárnak az utász altisztnek meg a jobb karját zuzta össze az ásó darab. Ugy hogy Weissenfelszben még az este le is vágta azt a sérült karját. — Ekkor futva rohantunk előre, mert úgy fogtuk fel, hogy minél gyorsabban jutunk az ágyuk közelebe, annál kevesebbszer lehetnek reánk.

Három résen törtünk be a városba. A sövényeket átugrottuk. A kerteken, a komló-ültetvényeken keresztül tapostunk. Átmásztunk még a kőfalakon is. A marsall és a tábornokok mindenütt nyomunkban voltak. A mi ezredünk egy nyárfás utban nyomult be, a mely a temető mellett vezetett el. Midőn pedig a piacig felnyomultunk, már a főteuzát is elfoglalta egy másik hadoszlop.

Itt megállottunk, a marsall nem késlekedett egy perczig sem. Már vezényelt. A huszonheteseket egy hid elfoglalására és megszállására rendelte ki, mert úgy akarta elvágni az ellenség visszavonulási útját. Ez időközben beérkezett a hadosztály többi része is, amely szinte rendezkedett a piacon. A Weissenfelszi polgármester és a szenátorok már a székház kapujában alázatoskodtak, üdvözlőlvén beennünket.

— Folyt. köv. —

Nyilttér.

Szükséges-e Önnek selyem

szövet, akkor forduljon

Grieder Adolf és Tsa, Zürich (Svájc)

kir. udv. szállítók.

Union selyemszövet-gyárához.

Legnagyobb raktár menyasszonyi selyem szövetek, mint szintén legújabb mindennemű fehér, fekete és színes selyemszövetekben. Magánosoknak vám és posta díjmentesen legolcsóbb nagybani árak mellett. Minták azonnal franco. Svajczba kétszeres levélpórtó szükséges (3.)

Számadó juhásznak

ajánkozik nagy gazdaságba egy mostan is
ily alkalmazásban levő tapasztalt, jó bizo-
nyítványokkal rendelkező juhász számadó.

Megkeresések Szikszay Sámuel hor-
tobágyi vendéglőshöz Kovács József részére
intezendők.

Eladó a vágóhid mellett 3000 négy
szögöl föld, haztelkeknek. Bő-
vebbet József kir. l. u. 47.

Ebesi ártézi víz a legjobb legegész-
segebb üdítő ital. Kapható minden fűszer
üzletben, kávéházak és vendéglőkben. Fő-
raktár: Piacz-u. 7. sz.

Kossuth-u. 42 számú

uj emeletes ház jutányos áron eladó, esetleg
egy kisebb ház vagy földbirtokkal cserél-
hető.

**Fűszer és magkereskedés
áthelyezése**

Értesitem a n. é. vevőközönséget,
míszierint **fűszer, csemege és magkereskedé-**
semet f. é. november havában, tetemesen
magnagyobbítva s teljesen modernül beren-
dezve a szomszédos ujonnan épült **Kardos**
féle házba [Kardos és Bosznay tüzletek közt]

helyezem át.

Kontsek Géza

előbb GASZNER KÁROLY.

Özy. Katz Hermanné

ez uton tudatja, hogy bol-
dogult férje által alapított
és 20 éven át vezetett

férfi ruha és szabóüzletet

változatlan módon folytatja
és az eddig nyilvánult ál-
talanos bizalmat és pártfo-
gást továbbra is kéri.

**Vásárokat látogató
és házalóknak!**

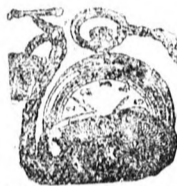
Kiabáló gummifujók, göm-
bolyú és hosszúak, ördög-
kolbász, gigerli és szivarfujók minden
szinben. **Elefántormány**, madárhang-
gal. **Fülemüle fuvola** meglepően madár
hangot utánoz. **Szaladó fénylő egerek**.
Repülő gumi kolbász (nagy hecz.) —
Hasmenő gigerlik, hashajtó pilulák-
kal. Ezenkívül mindenféle legújabb
játékok és mulattató czikkek a leg-
jobb minőségben kapható

M. HACKER'S SÖHNE,
Bécs VII. Neubangasse 20.

nagybani árukereskedésében, utánvétel
mellett, csakis megelőzőleg beküldött
foglaltó ellen. Pontos és szolid kiszol-
gálás. Mustraküldet 1 kor.

10 koronaért

Genfi arany Plaque re-
montoir óra

egyedüli galvánilag 14 ka-
rátos aranynyal erősített
díszóra, amelyet mindenki
100 K. becsül. Tényleg azon-
ban felugró fedéllel, véséssel,
tartósság és pontos járásra
nézve 5 évi kezességgel, csak
10 K. az ára, horgonyművel,
repaszírozva, 3 fedéllel 14 K.
Valódi ezüst remontoir 15 köre, 3 nehéz dúsan
véselt fedéllel, elismert kitűnő óra, különösen
erős 16 K. hölgyeknek 14 K. Nikelőra legjobb
készítmény 7 K. 50 fil. Divatos kiváló elegáns
arany Plaque-lánc urak és hölgyek részére 4 K.

RUNDBAKIN M., Bécs, IX, Berggasse 3.

14 karát. arany-gyűrűk 2 K.

hölgyeknek és uraknak, val.
ezüsttel erősítve. Mind. gyűrű
hivat. jelzéssel. Husz. évi tar-
tósságáért kezesség. Gyönyör.

csillogó művészies
gyémántokkal és szin. kövekkel 2 K.
erősebb 3 K. Nászgyűrűk 2,25 K.
(Papírszel. ujmérték kóretik.)

— Érdemes újítás. —

Hangverseny-Piston-Accordeon

nagy feltűnést kelt, szolid szerkezete és
gyártása, valami olcsó ára miatt, mind. kora
ismeres nélkül mindenki eljászhatta a leg-
szébb tánczenét, indulókat, melódiákat. A
hangszernek 28 hangja van gyöny. basszus ki-
sérítel 5 K. Kepes arjegyék ingy. kapható

Választási

zászlókat és jelvényeket**feltűnő olcsón készítünk.**

Bármilyen nagy megrendelést néhány óra alatt el-
intézzünk.

Zászlók és jelvényekről megkeresésre árjegy-
zékkel készséggel szolgálunk.

Tisztelettel

Sürgőnyczim :
HOFFMANN KRONOVITZ
Debreczen.

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdája
DEBRECZEN, Piacz-uteza 49.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.